

փոխանք կը ղետեղեն սնդուկներու մէջ արծաթագործ և արծաթապատ խաչեր և աւետարաններ, սկիհներ և բուրվառներ. այլք՝ պատերէն իջեցնելով սրբալոյս մեռոնիւ օծեալ պատկերքը՝ կը պատեն պաստառներով։ Եթէ կարելի լինէր շալակել տանել գեղեցկաշէն եկեղեցիքը, անշուշտ կը տանէին¹։ Ինչ որ կարելի եղած է՝ տարել են. մասնաւոր շնորհակալութեան արժանի են ծանրազին մագաղաթեայ ձեռագիրները² խնամքով տանելնուն համար, որք ցարդ Նախիջևանու եկեղեցեաց պահարաններուն մէջ կը պահուին։

Վշտագիւն ներկայ և անստոյգ ապագայ։ Կը թողուն կը մեկնին Հայք՝ իրենց 400 տարուան հայրենիքէն. այլ այն երկար տարեաց պարագայիւք յօգուած կոպերը, մէկ հրամանաւ կամ քաղաքականութեան մի հարուածով չեն քակուիր. կը դառնան՝ կը դառնան ետեւին կը նային, մինչև որ քաղաքաց և գիւղից հետքը, Ս. Եկեղեցեաց խաչերը հորիզոնին հաւասարին։ Երբ ամենայն ինչ կ'անհետանայ, հեղձամղձուկ սրտերնին ամուր կը կնքեն նշանաւ Ս. Խաչի, որ արդէն մեզի ընդդէմ ամենայն ցաւոց և վշտաց ապաւէն տրուած է, և առաջ կը վարեն ճանապարհնին։ Պառաւներ և այլ անկարող ծերեր՝ կարասեաց սայլերուն վրայ կըժկտած, նոյն և մատաղերամ մանկտին կա-

1 Շատ եկեղեցեաց քանդակագործ դռներ և այլ շատ մարմարիոնէ գերեզմանաց խաչքարինք տարել են հետերնին գաղթական Հայք։

2 Ճանապարհորդութեանս գլխաւոր նպատակն այդ ձեռագիրքն էին, յորս կը յուսար Սեպուհի Համբարձումի Հեղինակն գտնել տեղեկութիւնս ինչ՝ նոյն գրուածին համար։